

RETEN I HERNING DOM

afsagt den 18. januar 2019

Sag BS-2665/2017-HER

Mandatar Fagligt Fælles Forbund for

B
(advokat Niels-Peter Sejersen)

mod

A
(advokat Anne Bøggild Utke)

Denne afgørelse er truffet af dommer Solveig Bloch Madsen.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 8. november 2017.

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, A er erstatningsansvarlig for den skade, som sagsøger, B var udsat for under arbejde for sagsøgte den 14. januar 2015, og om der foreligger egen skyld.

B har fremsat følgende påstand:

A tilpligtes at betale B 1.601.714,02 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente af 83.218,68 kr. fra den 2.

marts 2016, af 169.654,97 kr. fra den 23. november 2016, af 117.240,67 kr. fra den 22. oktober 2017, og af 1.231.599,70 kr. fra den 25. juni 2018, alt til betaling sker.

A har fremsat påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

B blev ansat som lastbilchauffør hos A den 15. december 2014.

Den 14. januar 2015 faldt B ned fra reposen på en sengetrailer i forbindelse med montering af fly-jiben på lastbilens kran. Af journalen fra hospitalet fremgår bl.a. følgende:

"....

Alarmtidspunkt: 14.01.15 19:49

Alarmmelding: Faldet fra trailer. Uvist om bevidstløs.

Rask herre der er på arbejde som kranfører falder fra trailerlad 1,8 m over flisegulv. Husker sidst tidspunktet kl. 18.35, hvor han stod oppe på ladet. Ca. kl. 19.00 er han kommet til sig selv og har ringet til sin chef, er selv gået 25 m indenfor. ..."

Den 22. januar 2015 anmeldte A ulykken som en arbejdsskade til. Beskrivelsen af forløbet er heri anført således:

"Medarbejder står på rappos på lastbiltrailer, ca. 1,5 m oppe og vil træde lidt tilbage og får derved overbalance og falder bagover og ned på fliserne. Fjernbetjening til kran sidder i bælte om maven, da han er i gang med at montere jib på kran.

Han pådrager sig brækket venstre skulder, 5 brækkede ribben, punkteret lunge samt hjernerystelse. Vi formoder at fjernbetjeningens placering er medvirkende til de trykkede ribben."

Der har været forevist en video af en af- og påmontering af jib på en tilsvarende lastbil, ligesom der har været forevist foto af lastbil med sengetrailer.

Der har ikke været fremlagt instruktionsbog for kranen, medarbejderbog, sikkerhedsbog eller lignende.

Parterne er enige om årsagssammenhængen mellem ulykken og skaderne samt erstatningskravets størrelse.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af B og direktør i A ved navn (C)

B har forklaret, at han blev ansat hos A en søndag i december 2014 kl. 18. Han havde forud herfor i 25 år kørt lastbil for et andet firma, som havde solgt den lastbil, som han kørte i. Det havde C og kontaktede ham og tilbød ham jobbet. Da han kendte og hans firma godt, slog han til.

I det tidligere firma havde han kørt med en kranbil med fly-jib i de sidste 10-15 år. Fly-jiben er normalt monteret på kranen, men sommetider er det nødvendigt at tage den af, når der skal flyttes særligt tunge ting. Det var ikke hver uge eller hver måned, at det skete, men i de sidste 2-3 år havde han nok af-og påmonteret fly-jiben 5-6 gange om året. Firmaet kørte meget til byggeri af stalde, hvor der ikke var fast grund ved siden af bygningerne. Han tog altid jiben af og på oppe på lastbilens lad. Det var ikke noget, som han tænkte særligt over. Ladet var ca. 6 meter langt. Der er ikke tale om noget repos på sådan en lastbil.

Den søndag, hvor han startede med at arbejde for A mødtes han med C som i løbet af et kvarter til en halv time viste ham kranbilen, herunder hvordan støttebenene skulle køres ud, og hvor knapperne til de forskellige ting var. Der er aldrig to lastbiler, som er helt ens. Han fik ikke forklaret noget om brugen af fly-jiben. De første 14 dage skulle han køre med lette ting til Århus, hvor der ikke var behov for at afmontere fly-jiben, som blev brugt hele tiden. Det var en anden lastbil end den, som han senere kom til skade med. På et tidspunkt fik han en anden kranbil at køre med og den 13. januar 2015 fik han om aftenen udleveret en trailer, som han skulle bytte med en sengetrailer. Det havde han ikke prøvet at køre med før. Han skulle køre med en stor og høj toiletbygning og havde også følgebil med. Da han skulle læsse toiletbygningen af i Hobro, skulle han have fly-jiben af, da toiletvognen var meget tung. Der var ikke ret meget plads på vejen, som var en villavej, og hvis han havde sat fly-jiben ned på vejen, ville ingen kunne komme ind og ud af byen. Han afmonterede fly-jiben direkte på reposen. Da han herefter skulle til Århus og ikke vidste, hvor tung containeren der var, valgte han at køre videre med fly-jiben på reposen. Da han kom tilbage til arbejdspladsen om aftenen, stod fly-jiben stadig på reposen. Han skulle imidlertid bruge en anden trailer næste dag og ville derfor montere fly-jiben på kranen igen. Reposen, som den stod på, var en del af sengetrailerens. Han gik derfor op på reposen for at montere fly-jiben der. Han er selv 1 meter og 86 cm høj og vurderer, at reposen var ca. 1,8 meter oppe. Han vil endvidere mene, at reposen var ca. 2,5 meter bred og det samme i længden. Fly-jyben, som var 60 cm bred og 2-2½ meter lang fyldte det meste af

reposen. Han er ikke helt klar over, hvor meget fly-jiben vejer, men skyder på 8-900 kg. Det er ikke bare noget, som man lige løfter.

Det har været helt sædvanligt for ham i hans forrige job at montere fly-jiben på ladet. Han har også ofte set fly-jibs fra A kranbiler stå på reposen, men han har ikke set, hvordan selve monteringen efterfølgende er sket. For ham var det derfor helt normalt at montere fly-jiben oppe på reposen, og han tænkte slet ikke over, at han først skulle have sat stropper på fly-jiben og løftet den ned på jorden inden montering. Han tænkte ikke på, at der var nogen forskel i, at der ikke var tale om et langt lad, da han af hensyn til ballasten også normalt havde fly-jiben stående bagest på ladet, når han af- og påmonterede den i sit tidligere job.

Der er ikke nogen værktøjskasse på siden af en sengetrailer, og det er derfor helt normalt, at der ligger strammere og strøer til at spænde fast med på reposen. Han kan dog ikke huske, hvad der konkret lå. Han er normalt en person, som rydder op.

Han er ikke klar over, hvad der præcist skete. Han har aldrig prøvet at besvime eller få et ildebefindende. Han tror ikke, at kranen har skubbet ham, og han ved ikke, om han er faldet over noget.

Han mener, at han fik en medarbejderhåndbog, da han mødte på arbejde efter jul, men han har ikke fundet noget om montering af fly-jibs heri. Han har heller ikke fået at vide, at der skulle være en sikkerhedsbog eller instruktionsbog til kranen i lastbilen og har ikke set en sådan. Han har ikke deltaget i nogen personalemøder, hvilket nok skyldtes, at han kun nåede at være ansat i ca. 1 måned.

Nogle dag før ulykken stod kranen uden påmonteret fly-jib, og da han skulle bruge fly-jiben, skulle han have den monteret. Fly-jiben stod da ca. 25-50 meter væk, og han kunne ikke se, hvordan han skulle få fat i den med lastbilens kran. En af de andre ansatte, som blev kaldt borgmesteren og havde været i firmaet nogle år, hjalp ham derfor med at flytte fly-jiben med en truck. I den forbindelse fik de begge to en skideballe af sønnerne i firmaet, som sagde, at de ikke måtte flytte den med trucken, da det kunne ødelægge fly-jiben. Han mener ikke, at det havde noget at gøre med den måde, som båndene var sat på. De fik bare besked på, at lastbilen skulle være kørt derhen.

Han ved ikke, hvordan ulykken kunne være undgået. Han har aldrig set, at der er rækværk på reposen. Efter reglerne skal der først være det, når det er over 2 meter. Han havde aldrig fået at vide, at han først skulle løfte fly-jiben ned på jorden. Det ville alligevel også have krævet, at han stod på reposen for at fæstne båndene til. Han turde ikke bruge truck, da han havde fået at vide, at man ikke måtte benytte det.

C har forklaret, at han startede A i 1986 sammen med to kompagnoner, som havde været i byggebranchen. I 1990 købte han de andre ud. Virksomheden har i dag 15-16 kranbiler og 22-23 ansatte, hvoraf 3 er lærlinge. Han havde også lærlinge i 2014. Virksomhedens speciale er kraner og transport af materialer, hvor der skal benyttes kraner.

I 2014 var der meget arbejde, og han havde ad omveje hørt, at B ikke havde noget arbejde. Han kendte B ganske godt, da A i mange år havde kørt for det firma, som B var ansat i. Han tænkte, at det var godt at få en mand ind, som vidste hvad arbejdet drejede sig om. Han vidste også, at B var dygtig og havde flair for arbejdet. Han er ofte kommet på B's arbejdsplads og set ham køre med truck og læsse en bil. Der var ikke mange, som kunne gøre det ret meget bedre. Han er også sikker på, at han har set B af- eller påmontere en fly-jib, men han kan ikke sige, hvor og hvornår. Han tror ikke, at han ville have tænkt over det, hvis B havde gjort det på lastbilens lad, der var 6 meter lang.

Fly-jiben er normalt monteret direkte på kranen, men det kan være nødvendigt at tage den af, hvis der er tale om en tung byrde, og man er tæt på en mur. Normalt afmonteres fly-jiben på jorden, og den monteres igen, inden man skal køre videre. Hvis det ikke er muligt, at fly-jiben kan stå på jorden, kan den selvfølgelig placeres på reposen. Han har også flere gange set en fly-jib placeret på reposen. Han har ikke været på det pågældende sted i Hobro og skal ikke kunne sige, hvad der var muligt der. Der kan opstå mange forskellige situationer, hvor kranføreren må vurdere, hvad han skal gøre. Det er altid væsentligt at undgå fare.

Da B blev ansat, fortalte han ham ikke noget om brugen af fly-jiben eller opstropning af fly-jib, da han vidste, at B havde benyttet fly-jib i sit tidligere arbejde. Man fortæller ikke erfarne chauffører, hvordan de skal udføre deres arbejde. Det ville kunne føles som en nedgørelse, hvis man gik i gang med at fortælle, hvordan man tog i håndtaget og åbnede døren etc. Det er derimod nødvendigt med helt nye og uerfarne folk. Det kan godt passe, at han vejledte B om støttebenene og fjernbetjeningen. Disse er ikke altid ens, hvorfor de nok har talt om det.

Der kunne i princippet godt monteres et fast gelænder eller rækværk på reposen, men han har aldrig set det.

Han ved ikke, om B den pågældende dag havde rod på reposen. B havde dog kørt i mange år og havde normalt orden på tingene. Nogle gange er der en kølgrav på bilen, hvor man kan have båndstrammere. Det ved han ikke, om var

tilfældet med B lastbil. Ellers er det almindeligt, at man har båndstrammere liggende på reposen.

Der blev normalt afholdt 2 personalemøde om året, og det kan godt passe, at der ikke var afholdt nogen i den tid, hvor B nåede at være ansat.

Det er rigtig nok, at fly-jiben kunne være løftet ned fra reposen med en truck, men det er ikke sådan, at det skulle ske på denne måde. Det er ikke ham, som har skrevet brevene i sagen, hvor det er nævnt. Den kunne kun være løftet ned med en truck med kran og ikke med en gaffeltruck. Han tror ikke, at det er blevet påtalt, at B i en anden situation har benyttet en truck, men at der har været tale om en misforståelse, hvor det har været den måde, som stropperne har siddet på, som blev påtalt.

Der står alene i instruktionsbogen, at fly-jiben skal stå på fast underlag, når den af- og påmonteres.

Efter hans opfattelse burde fly-jiben været løftet ned på jorden fra reposen ved hjælp af bånd som vist af sikkerhedsmedarbejderen D på videoen, inden den blev påmonteret. På denne måde undgår man, at der opstår en farlig situation, hvis man f.eks. kommer til at røre ved de forkerte knapper på fjernbetjeningen. Det samme gør sig gældende, når fly-jiben skal afmonteres. Det bør også ske på jorden, hvorefter den så evt. kan løftes op på reposen. Efter hans opfattelse, ville det ikke være nær så farligt at fortage af- og påmontering af en fly-jib på ladet af en lastbil, hvor der er væsentlig bedre plads. Videoen er en, som de har fået lavet til brug for sagen.

Det er ikke muligt at vejlede om, hvordan alle situationer skal håndteres sikkerhedsmæssigt, da der aldrig er to situationer, som er helt ens. Det vigtige er at have overblik og ikke komme til skade samt ikke at skade andre eller andres ting.

Parternes synspunkter

B har i sit påstandsdokument bl.a. anført følgende:

”Det gøres gældende, at sagsøgte som arbejdsgiver er erstatningsansvarlig for sagsøgers skade.

Til støtte herfor henvises til reglerne i arbejdsmiljølovens § 38, 42, 45, 16 og 17, hvorefter en arbejdsgiver har pligt til at sikre, at:

- arbejdet er tilrettelagt og udføres sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 38
- at arbejdsstedet er indrettet sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 42

- at de tekniske hjælpemidler er indrettet og bliver anvendt sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt, jf. normen i arbejdsmiljølovens § 45
- at der er givet instruktion om de sikkerhedsmæssige risici, samt at der gennemføres et effektivt tilsyn, jf. normerne i arbejdsmiljølovens § 16 og 17.

Det gøres gældende, at sagsøgte ikke har sikret overholdelsen af disse normer, hvorved sagsøgte har pådraget sig et erstatningsansvar i forbindelse med skaden.

Det gøres hertil gældende, at

- skaden skete, da sagsøger skulle montere jiben på trailerens repos,
- at dette krævede meget plads,
- at reposen i forvejen er lille,
- at reposen bruges til opbevaring af båndstrammere og strøer,
- at der mindst var 1,5 meter fra reposen og ned til fliserne,
- at sagsøger skulle arbejde p reposen, og
- at der ikke var nogen sikring mod nedstyrtning fra reposen.

Det gøres supplerende gældende, at

- det var sædvanligt at jiben blev anbragt på reposen,
- at det var sædvanligt at jiben blev monteret på kranen direkte på reposen,
- at det er sædvanligt at båndstrammer og strøer opbevares på reposen,
- at sagsøgte var bekendt med dette, og
- at det øger risikoen for fald.

Det gøres endvidere gældende, at

- sagsøger ikke har modtaget nogen instruktion fra sagsøgte om montering og afmontering af jiben, herunder opbevaring af af jiben under kørsel,
- at sagsøger først fik udleveret en sikkerhedshåndbog, da han hentede sine ejendele efter skaden,
- at sagsøger havde fået udleveret en medarbejderhåndbog, som imidlertid ikke indeholder vejledning om montering og afmontering af jiben, og
- at sagsøgte, trods opfordret hertil, ikke har fremlagt den del af kranens instruktionsbog, som måtte beskrive montering og afmontering af jiben.

Endeligt gøres det gældende, at der ikke fra sagsøgers side foreligger erstatningsretlig relevant egen skyld."

A har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at det er sagsøger, der bærer bevisbyrden for, at hans tilskadekomst den 14. januar 2015 skyldes fejl eller forsømmelser hos sagsøgte.

Denne bevisbyrde har sagsøger ikke løftet.

Det fremgår af de lægelige akter, at sagsøger alene husker, at han "*mistede balancen*", og at han først kom til sig selv efter et ukendt antal minutter. Sagsøger kan således ikke selv huske, hvad der konkret skete på tidspunktet inden hans fald, herunder at uheldet skyldes sagsøgtets forhold.

Arbejdet var fra sagsøgtets side tilrettelagt sikkerhedsmæssigt fuld forsvarligt, og sagsøgte havde inden uheldet observeret, at sagsøger fuldt ud var i stand til at udføre arbejdsopgaven i overensstemmelse med gældende instrukser.

På tidspunktet for uheldet havde sagsøger, qua sine mangeårige erfaring som kranchauffør, ikke grund til at modtage særlig instruktion i forhold til den konkrete opgave – at af-/påmontere en jib på kranen – der må anses for at være en standard- og rutinemæssig opgave.

Af samme årsag havde sagsøgte derfor heller ikke grund til at føre skærpet tilsyn med sagsøgers arbejde, og da slet ikke uden for sagsøgtets plads.

Såfremt sagsøgte havde observeret, at sagsøger havde af-/påmonteret jiben direkte på/fra reposen, ville det have medført en påtale.

Uheldet må tilskrives sagsøgers egne forhold og sagsøgers egen skyld, da sagsøger handlede i strid med sagsøgtets instruktion ved for det første at have afmonteret jiben af kranen på reposen og tillige at have monteret jiben på kranen direkte fra reposen i stedet for at afmonteret jiben på et fast og jævnt underlag på jorden. Sagsøgtets må således frifindes.

For det tilfælde, at retten måtte nå frem til, at sagsøgte er ansvarlig for den skete skade, gøres det gældende, at erstatningspligten skal bortfalde helt eller delvist henset til den af sagsøger udviste egen skyld.

Sagsøger har selv anført, at reposen i forvejen var lille, og at pladsen på reposen var trang. Det er således oplagt, at sagsøger til at begynde med ikke skulle have afmonteret jiben på reposen, men på fast og jævnt underlag på jorden ved siden af traileren/lastbilen.

Når sagsøger nu måtte montere jiben fra reposen, hvor han havde placeret den, er det oplagt, at han inden monteringen kunne burde have ryddet op på reposen og fjernet strøer og båndstrammere. Sagsøger var selv i stand til at vurdere, at de af ham valgte løsninger var unødigt risikable, og erstatningspligten må således bortfalde, subsidiært nedsættes.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

B kom ubestridt til skade under sit arbejde som lastbilchauffør ved fald fra en såkaldt sengetrailers repos i en højde af ca. 1,8 meter, mens han var ved at montere en fly-jib på lastbilens kran.

B havde ifølge sin egen forklaring tidligere på dagen afmonteret fly-jiben direkte på reposen, da han skulle benytte kranen uden jib. Sengetrailers repos var ca. 2,5 meter i såvel bredde som længde. Jiben var nok ca. 60 cm bred og 2 meter lang.

Der har ikke været fremlagt nogen instruktions- eller sikkerhedsbog vedrørende den pågældende fly-jib. Af en videooptagelse af en af- og påmontering af en tilsvarende fly-jib fremgår dog, at kranen styres af en fjernbetjening, at det er nødvendigt at tage fat om kran/jib, når disse samles, og at der i samlingsøjeblikket opstår et ryk.

Efter A's opfattelse bør af- og påmontering af en fly-jib på kranen da også altid foretages på fast grund på jorden og ikke direkte på reposen. Såfremt fly-jiben af den ene eller anden grund befinder sig på reposen, bør den efter vognmandsforretningens opfattelse derfor også først hejses ned på jorden, inden den påmonteres.

B, som var blevet ansat hos A ca. 1 måned forud for ulykken, havde mange års erfaring med kørsel med kranbil. Efter hans egen forklaring havde han således benyttet fly-jib i ca. 10-15 år. Han havde kørt i en lastbil med et lad på ca. 6 meter og havde altid af- og påmonteret fly-jiben på ladet, da han især kørte til byggearbejder, hvor der normalt ikke var fast grund ved siden af lastbilen. Det var ikke hver måned, at han havde af og påmonteret fly-jiben. I de første år skete det stort set aldrig, men i de sidste 2-3 år, var det nok sket 5-6 gange om året. Han havde aldrig tidligere af- og påmonteret en fly-jib, hvor han kørte med sengetrailer.

Det er ubestridt, at B hverken modtog skriftligt eller mundtlig instruktion i, at fly-jiben altid eller i hvert fald ved anvendelse af sengetrailer skulle af- og påmonteres på jorden. Efter B's forklaring lægges det endvidere til grund, at det fra virksomhedens ledelse var blevet påtalt, at han ikke skulle anvende en truck i forbindelse med flytning af fly-jiben. Endelig lægges det efter C's forklaring til grund, at han tidligere under B's ansættelse hos en anden arbejdsgiver havde set B af- og påmontere en fly-jib, og at dette godt kunne være sket på ladet af lastbilen.

Der er ingen vidner, som har overværet ulykken, og B har

ikke selv kunnet nærmere beskrive, hvad der skete, da han faldt ned fra reposen. Det ville endvidere have været nødvendigt for B at opholde sig på reposen for at fastgøre de stropper, som i givet fald skulle have været anvendt i forbindelse med, at fly-jiben blev løftet ned fra reposen med kranen.

Retten finder dog, at der er sådanne faremomenter ved at skulle påmontere en fly-jib på så lille et areal i en højde af 1,8 meter uden afskærmning, at det er tilstrækkeligt godtgjort, at der ikke blot er tale om et hændeligt uheld, men at A som arbejdsgiver har undladt at tilrettelægge og navnlig instruere B om den sikkerhedsmæssig fuldt forsvarlige måde at af- og påmontere fly-jiben, if. herved arbejdsmiljølovens §§ 17, 38 og 45. Det ændrer ikke herpå, at B havde betydelig erfaring fra en anden arbejdsplads, da A ikke havde sikret sig, at B her havde arbejdet under tilsvarende forhold eller foretog af- og påmontering af fly-jiben på jorden. A er derfor erstatningsansvarlig for den skade, som B pådrog sig ved faldulykken, og der er heller ikke grundlag for at begrænse dette ansvar som følge af egen skyld.

Herefter og da parterne er enige om erstatningskravets størrelse, skal A til B betale 1.601.714,02 kr. med procesrente af 83.218,68 kr. fra den 2. marts 2016, af 169.654,97 kr. fra den 23. november 2016, af 117.240,67 kr. fra den 22. oktober 2017 og af 1.231.599,70 kr. fra den 25. juni 2018.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 100.000 kr. og af retsafgift med 38.760 kr., i alt 138.760 kr. Det er oplyst, at B ikke er momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Inden 14 dage skal A til B betale 1.601.714,02 kr. med procesrente af 83.218,68 kr. fra den 2. marts 2016, af 169.654,97 kr. fra den 23. november 2016, af 117.240,67 kr. fra den 22. oktober 2017 og af 1.231.599,70 kr. fra den 25. juni 2018 samt sagens omkostninger med 138.760.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.